

PRACA OPIEKUNKI^w NIEMCZECH

SAMOUCZEK

Niemiecki
dla opiekunów
osób starszych

Poziom podstawowy

Witaj!

To, co trzymasz w rękach, to przygotowany specjalnie dla Ciebie Samouczek języka niemieckiego.

Znajdziesz w nim podstawowe słówka, zwroty i informacje, które pomogą Ci przygotować się do wyjazdu jako Opiekun osoby starszej oraz będą pomocą podczas wykonywania pracy. Samouczek zawiera też wskazówki, jak skutecznie uczyć się języka niemieckiego. To informacje, które powinny być przez Ciebie jak najlepiej opanowane – bo im lepiej mówisz, tym większy jest Twój komfort pracy.

Samouczek podzielony jest na kilka działów tematycznych. Zapoznać z materiałem możesz się dwójako:

- » co sugerujemy: ucz się lekcji po kolei, gdyż tematy do siebie nawiązują, więc z góry narzucona kolejność może pomóc Ci lepiej usystematyzować nabywaną wiedzę;
- » zastanów się, który z tematów w pierwszej kolejności przykuwa Twoją uwagę i zacznij od niego – tego, co nam się podoba i jest bliskie sercu, często uczymy się szybciej niż tematów, które interesują nas mniej. A szybkie sukcesy dają dużą motywację :)

Niezależnie od wybranej przez Ciebie metody – postaraj się zapamiętać jak najwięcej z każdej zamieszczonej lekcji, gdyż każdy temat jest wzięty z życia i niezmiernie istotny przy pracy z seniorami, zwłaszcza, jeśli do Niemiec jedziesz po raz pierwszy.

Nie jesteś pewien czy znasz już j. niemiecki w stopniu wystarczającym, aby wyjechać do Niemiec jako Opiekun osoby starszej? Skontaktuj się z naszym Działem Rekrutacji tel.: 0048 12 341 15 15

Pamiętaj! Nie musisz czekać, aż nauczysz się całego materiału z Samouczka, aby zacząć pracę :)

Informacje oznaczone tym symbolem są ważną wskazówką dla Ciebie – to podpowiedzi, jak możesz uczyć się danej partii materiału. Wypróbuj nasze metody i wymyślaj własne!

UWAGA: w języku niemieckim istnieje forma grzecznościowa „Sie”. Jest to słowo, które w zależności od sytuacji oznaczać będzie „pan”, „pani” lub „państwo”. Dla uproszczenia i większej czytelności tłumaczymy je w większości przypadków jako „pan”. Nie zapomnij jednak o szerszym znaczeniu słówka „Sie”!

Rusz głową i ucź się niemieckiego z ATERIMA MED!

ERSTE KONTAKTE – PIERWSZE KONTAKTY

Po przyjeździe do podopiecznego nastąpi moment przywitania – zapoznaj się z podstawowymi zwrotami, dowiedz się, jak się przedstawić i podać podstawowe informacje na temat swojego pochodzenia.

Najważniejsze wyrażenia w tej lekcji:

heißen [hajsən] – nazywać się

sein [zajn] – być

haben [haben] – mieć

kommen aus [komen aʊs] – pochodzić z

wohnen in [wonen in] – mieszkać w

bitte [byte] – proszę

danke [danke] – dziękuję

Entschuldigung [Entszuldigung] – przepraszam

Gdy chcesz kogoś przywitać bądź pożegnać, możesz to zrobić na kilka sposobów. W zależności od pory dnia, a nawet regionu, używane są różne zwroty.

Guten Morgen! [Guten Morgen]	Dzień dobry! (do godz. 11.00)
Guten Tag! [Guten Tag]	Dzień dobry! (od 11.00 do 18.00)
Grüß Gott! [Grys Got]	Dzień dobry! (południe Niemiec, Austria)
Hallo! [Halo]	Cześć!
Guten Abend! [Guten Abent]	Dobry wieczór! (od godz. 18.00)
Auf Wiedersehen! [Aʊf Widazejn]	Do zobaczenia!
Tschüss! [Czys]	Cześć! (na do widzenia)
Gute Nacht! [Gute Nacht]	Dobranoc!
Bis später/bis bald [Bis szpejta/bis bald]	Do zobaczenia później

Przywitalaj miło swojego podopiecznego każdego ranka.

Guten Morgen, Herr Schmidt [Guten Morgen, Her Szmyt] – dzień dobry, Panie Schmidt

Guten Morgen, Frau Schmidt [Guten Morgen, Frał Szmyt] – dzień dobry, Pani Schmidt

Gdy przyjeżdżasz w nowe miejsce, powinieneś umieć się przedstawić i powiedzieć kilka słów o sobie.

Jak się Pani nazywa? – **Wie heißen Sie?** [Wi hajsen Zi?]

Ich heiÙe ... [Iš bin...] – nazywam się ...

Ich bin ... [Iš bin...] – jestem ...

Np.: **Ich heiÙe Anna** – nazywam się Anna

Ich bin Anna – jestem Anna

Ile Pani ma lat? – **Wie alt sind Sie?** [Wi alt zind Zi?]

Ich bin ... Jahre alt [Iš bin ... Jare alt] – mam ... lat

Np.: **Ich bin siebenundfünfzig (57) Jahre alt** [Iš bin ziben-und-fynfciš Jare alt] – mam 57 lat

Gdzie Pani mieszka? – **Wo wohnen Sie?** [Wo wonen Zi?]

Ich wohne in ... [Iš wone in...] – mieszkam w ...

Np.: **Ich wohne in Stettin** [Iš wone in Sztetin] – mieszkam w Szczecinie

Skąd Pani pochodzi? – **Woher kommen Sie?** [Woher komen Zi?]

Ich komme aus ... [Iš kome aš...] – pochodzę z ...

Np.: **Ich komme aus Polen** [Iš kome aš Polen] – pochodzę z Polski

Jak się Pani miewa? – **Wie geht es Ihnen?** [Wi gejt es Inen?]

Mir geht es ... [Mija gejt es...] – czuję się ...

Np.: **Mir geht es gut** [Mija gejt es gut] – czuję się dobrze

Mir geht es schlecht [Mija gejt es szlešt] – czuję się źle

Mir geht es nicht so gut [Mija gejt es ništ zo gut] – czuję się nie za dobrze

Gdy chcemy poprosić, przeprosić lub podziękować, możemy użyć następujących zwrotów:

Entschuldigung, Herr Schmidt [Entszuldigung, Her Szmyt] – przepraszam, Panie Schmidt

Bitte, Frau Schmidt [Byte, Frał Szmyt] – proszę, Pani Schmidt

Danke, Herr Schmidt [Danke, Her Szmyt] – dziękuję, Panie Schmidt

Problemy z rozumieniem czy przekazaniem informacji mogą się pojawiać – najważniejsze jednak, by wiedzieć, jak sobie z nimi poradzić.

W sytuacjach trudnych językowo pomóc mogą Ci następujące zwroty:

Ich verstehe nicht [Ís ferszteje ništ] – nie rozumiem

Wiederholen Sie, bitte [Widaholen Zi, byte] – proszę powtórzyć

Noch einmal, bitte [Noch ajnmal, byte] – jeszcze raz, proszę

Sprechen Sie bitte langsamer [Szpresien Zi byte langzama] – proszę mówić wolniej

Sagen Sie das bitte anders [Zagen Zi das byte anders] – proszę powiedzieć to inaczej

Wie heißt das auf Deutsch? [Wi hajst das ałf Dojcz?] – jak to się nazywa po niemiecku? (np. pokazując na coś)

MATERIAŁ UZUPEŁNIAJĄCY

Taka przykładowa rozmowa może mieć miejsce po Twoim przyjeździe do rodziny.

Na pewno z niecierpliwością Cię wyczekiwano. Pamiętaj, że nie tylko Ty się stresujesz – dla rodziny niemieckiej to również nowa sytuacja.

A=Podopieczny, B=Opiekun/ka

<p>B: Guten Abend. Ich heiÙe ElÙbieta. Ich komme aus Polen. [Guten Abend. Ís hajse ElÙbieta. Ís kome ałs Polen.]</p> <p>A: Guten Abend, ElÙbieta. Ich bin Klaus und das ist meine Frau Eva. Wir haben auf Sie gewartet. Wie war die Reise? [Guten Abend, ElÙbieta. Ís bin Kłauš und das yst majne Frał Ewa. Wija haben ałf Zi gewartet. Wi waa di Rajze?]</p> <p>B: Danke, gut. [Danke, gut.]</p> <p>A: Wie lange hat die Reise gedauert? [Wi lange hat di Rajze gedauert?]</p> <p>B: Fast 10 Stunden. [Fast cejn Sztunden.]</p> <p>A: Sind Sie zum ersten Mal in Deutschland? [Zind Zi cum ersten Mal in Dojczland?]</p> <p>B: Ja und es gefällt mir sehr. [Ja und es gefelt mija zea.]</p> <p>A: Sie sind bestimmt müde? [Zi zind besztymt myde?]</p> <p>B: Das stimmt. [Das sztymt.]</p> <p>A: Ihr Zimmer ist oben. Schlafen Sie sich gut aus. Morgen zeige ich Ihnen alles. [Íja Cyma yst oben. Szłafen Zi zís gut ałs. Morgen cajge ís Ínen ales.]</p> <p>B: Danke, bis morgen. Gute Nacht. [Danke, bis morgen. Gute Nacht.]</p> <p>A: Gute Nacht. [Gute Nacht.]</p>	<p>B: Dobry wieczór. Nazywam się ElÙbieta. Jestem z Polski.</p> <p>A: Dobry wieczór, Pani ElÙbieto. Jestem Klaus, a to moja ÷ona Eva. Czekališmy na Panią. Jak podró¿? [Dobry wieczór, Pani ElÙbieta. Jestem Kłauš, a to moja ÷ona Ewa. Czekališmy na Panią. Jak podró¿?]</p> <p>B: Dobrze, dziękuję.</p> <p>A: Jak długo trwała podró¿? [Jak długo trwała podró¿?]</p> <p>B: Prawie 10 godzin.</p> <p>A: Jest Pani pierwszy raz w Niemczech? [Jest Pani pierwszy raz w Niemczech?]</p> <p>B: Tak i bardzo mi się podoba.</p> <p>A: Na pewno jest Pani zmęczona? [Na pewno jest Pani zmęczona?]</p> <p>B: To prawda.</p> <p>A: Pani pokój jest u góry. Proszę się dobrze wyspać. Jutro wszystko pani poka¿ę. [Pani pokój jest u góry. Proszę się dobrze wyspać. Jutro wszystko pani poka¿ę.]</p> <p>B: Dziękuję, do jutra. Dobranoc.</p> <p>A: Dobranoc.</p>
---	--

FAMILIE – RODZINA

W trakcie pobytu u podopiecznego często przegląda się z seniorami zdjęcia. Będzie mu na pewno przyjemnie, gdy wykażesz zainteresowanie i zapytasz, kogo widać na fotografii. Tak samo senior może zapytać się o Twoją rodzinę. To dobra metoda praktyki!

Najważniejsze czasowniki:

haben [haben] – mieć

sein [zajn] – być

Najważniejsze rzeczowniki:

Familie [Familje] – rodzina

Mutter [Muta] – matka

Vater [Fata] – ojciec

Kind [Kind] – dziecko

Kinder [Kinda] – dzieci

Ehemann [Ejeman] – mąż

Ehefrau [Ejefra] – żona

Tochter [Tochta] – córka

Sohn [Zon] – syn

Schwester [Szfesta] – siostra

Bruder [Bruda] – brat

Oma [Oma] – babcia

Opa [Opa] – dziadek

Enkelkinder [Enkelkinda] – wnuki

Enkel [Enkel] – wnuk

Enkelin [Enkelin] – wnuczka

Wer ist das? [Wer yst das?] – Kto to jest?

♂ **Das ist mein ....** [Das yst majn...] – to jest mój...

Np.: **Das ist mein Ehemann** [Das yst majn Ejeman] – to jest mój mąż

♀ **Das ist meine ....** [Das yst majne...] – to jest moja...

Das ist meine Ehefrau [Das yst majne Ejefra] – to jest moja żona

Wie ist Ihr Familienstand? [Wi yst Ija Familjensztand?] – Jaki jest pański stan cywilny?

Ich bin verheiratet [Iś bin ferhajratet] – jestem zamężna/żonaty

Ich bin ledig [Iś bin lediś] – jestem wolna/y

Ich bin verwitwet [Iś bin ferwitwet] – jestem wdową/wdowcem

Ich bin geschieden [Iś bin gesziden] – jestem rozwódką/rozwodnikiem

Haben Sie Familie? [Haben Zi Familje?] – Czy ma Pan/Pani rodzinę?

Ich habe eine kleine Familie [Iś habe ajne klajne Familje] – mam małą rodzinę

Ich habe eine große Familie [Iś habe ajne grose Familje] – mam dużą rodzinę

Ich habe keine Familie [iś habe kajne Familje] – nie mam rodziny

Haben Sie Kinder? [Haben Zi Kinda?] – Czy ma Pan/Pani dzieci?

Ja, ich habe Kinder [Ja, is habe Kinda] – tak, mam dzieci

Nein, ich habe keine Kinder [Najn, is habe kajne Kinda] – nie, nie mam dzieci

Wie viele Kinder haben Sie? [Wi file Kinda haben Zi?] – Ile ma Pan/Pani dzieci?

Ich habe eine Tochter und einen Sohn [Is habe ajne Tochta und ajnen Zon] – mam córkę i syna

Ich habe fünf Kinder. Zwei Töchter und drei Söhne [Is habe fynf Kinda. Cfaj Tyšta und draj Zyne] – mam pięcioro dzieci. Dwie córki i trzech synów

Wie heißt...? [Wi hajst...?] – Jak się nazywa ...?

... **Ihr Sohn** [Ija Zon] – pański syn

... **Ihr Vater** [Ija Fata] – pański ojciec

... **Ihr Enkel** [Ija Enkel] – pański wnuk

... **Ihre Schwester** [Ire Szfesta] – pańska siostra

... **Ihre Tochter** [Ire Tochta] – pańska córka

... **Ihre Enkelin** [Ire Enkelin] – pańska wnuczka

Mein ... heißt ... [Majn...hajst...] – mój... ma na imię...

Mein Bruder heißt ... [Majn Bruda hajst ....] – mój brat ma na imię ...

Mein Sohn heißt ... [Majn Zon hajst ....] – mój syn ma na imię ...

Meine ... heißt ... [Majn...hajst...] – Moja... ma na imię...

Meine Schwester heißt ... [Majne Szfesta hajst ...] – moja siostra ma na imię ...

Meine Tochter heißt ... [Majne Tochta hajst ....] – moja córka ma na imię ...

Wie alt ist.....? [Wi alt yst ...?] – Ile lat ma ....?

Ihr Sohn [Ija Zon] – pański syn

Ihr Enkel [Ija Enkel] – pański wnuk

Ihre Tochter [Ire Tochta] – pańska córka

Ihre Enkelin [Ire Enkelin] – pańska wnuczka

Mein ... ist .... Jahre alt. [Majn... yst.... Jare alt] – Mój ... ma .... lat.

Mein Sohn ist 20 Jahre alt [Majn Zon yst cfancyś Jare alt] – mój syn ma 20 lat

Meine ... ist .... Jahre alt. [Majne... yst.... Jare alt] – Moja ... ma .... lat.

Meine Tochter ist 15 Jahre alt [Majne Tochta yst fynfcejn Jare alt] – moja córka ma 15 lat

UWAGA: pytając o wiek, po polsku pytamy: „Ile MASZ lat?”. W języku niemieckim, podobnie jak w języku angielskim, pytamy dosłownie: „Jak stary JESTEŚ?” Wie alt bist du?

MEIN HOBBY – MOJE HOBBY

Warto porozmawiać z podopiecznym o jego hobby – czyli zainteresowaniach. Może się okazać, że lubicie podobne rzeczy i będziecie mogli miło zaplanować wspólny czas.

Jeśli chcesz zapytać podopiecznego, jakie ma hobby, możesz zrobić to zadając któreś z poniższych pytań:

Haben Sie Hobbys? [Haben Zi Hobys?] – Czy ma Pan hobby?

Was ist Ihr Hobby? [Was yst Ija Hobby?] – Co jest Pana hobby?

Welche Hobbys haben Sie? [Welsie Hobys haben Zi?] – Jakie Pan ma hobby?

Was machen Sie in Ihrer Freizeit? [Was machen Zi in Ija Frajcajt?] – Co Pan robi w czasie wolnym?

Poniżej zapoznasz się z trzema metodami (a, b i c), za pomocą których możesz budować wypowiedzi opowiadając o swoich zainteresowaniach:

a) Np.: **Ich koche gerne** [Iś koche gerne] – chętnie gotuję

Ich [Iś] – ja	koche [koche] – gotuję	gerne [gerne] - chętnie
	backe [bake] – piekę	
	lese [leje] – czytam	
	stricke [sztrike] – robię na drutach	
	laufe [lafe] – biegam	
	spaziere [szpacire] – spaceruję	
	singe [zinge] – śpiewam	
	male [male] – maluję	

b) **Mein Hobby ist ...** [Majn Hoby yst ...] – moje hobby to ...

→ **Radfahren** [Radfaren] – jazda na rowerze

→ **Nordic-Walking** [Nordik Łoking] – nordic walking (spacery z kijkami)

→ **Schwimmen** [Szwymen] – pływanie

→ **Kochen** [Kochen] – gotowanie

→ **Fotografieren** [Fotografiren] – fotografowanie/robienie zdjęć

→ **Reisen** [Rajzen] – podróżowanie

→ **Musik** [Muzik] – muzyka

→ **Tanzen** [Tancen] – taniec

- **Lesen** [Lejzen] – czytanie
- **Mode** [Mode] – moda
- **mein Garten** [majn Garten] – mój ogród

c) Np. **Ich mag Filme** [Ís mag Filme] – lubię filmy

- Ich mag** [Ís mag] – lubię
- **Tiere** [Tire] – zwierzęta
  - **klassische Musik** [klasysze Muzik] – muzykę klasyczną
  - **Kunst** [Kunst] – sztukę
  - **Reisen** [Rajzen] – podróże

MATERIAŁ DODATKOWY

Możesz swoje wypowiedzi o zainteresowaniach nieco rozbudować.

Poniżej znajdziesz kilka przykładów, jak opowiedzieć więcej o tym, co lubisz.

Ich sehe gerne fern [Ís zeje gerne fern] – chętnie oglądam telewizję

Ich spiele gerne Karten [Ís szpile gerne Karten] – chętnie gram w karty

Ich surfe gerne im Internet [Ís syrfe gerne im Internet] – chętnie surfuję po Internecie

Ich gehe gerne ins Kino [Ís geje gerne ins Kino] – chętnie chodzę do kina

Ich treffe mich gerne mit Freunden [Ís trefe miś gerne mit Frojnden] – chętnie spotykam się z przyjaciółmi

Ich arbeite gerne im Garten [Ís arbajte gerne im Garten] – chętnie pracuję w ogrodzie

Ich verbringe gerne Zeit mit meiner Familie [Ís ferbringe gerne Cajt mit majna Familje] – spędzam chętnie czas z moją rodziną

Ich höre gerne Popmusik [Ís hyre gerne Popmuzik] – chętnie słucham muzyki pop

DIE SENIORENBETREUUNG – OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI

Praca opiekuna osób starszych wiąże się w głównej mierze z pomocą seniorom w wykonywaniu codziennych czynności – w tym higieniczno-pielęgnacyjnych. Niezbędna jest zatem znajomość podstawowych słów i zwrotów z tego zakresu.

Najważniejsze czasowniki z tej lekcji:

- baden** [baden] – kąpać
- waschen** [waszen] – myć
- anziehen** [ancijen] – ubierać
- ausziehen** [ałscijen] – rozbierać
- helfen** [helfen] – pomagać

Czynności higieniczno-pielęgnacyjne:

- Pampers wechseln** [Pampers wekseln] – zmieniać pampersy/pieluchy
- auf die Toilette gehen** [ałf di Tojlete gejen] – iść do toalety
- Haare waschen** [Hare waszen] – myć włosy
- Zähne putzen** [Cejne pucen] – myć zęby

Inne:

- Rollstuhl** [Rolsztul] – wózek inwalidzki
- Rollator** [Rolator] – balkonik
- zum Arzt gehen** [cum Arct gejen] – iść do lekarza

Jeśli chcemy zapytać podopiecznego, czy potrzebuje naszej pomocy, zrobmy to w ten sposób:

- Soll ich Ihnen helfen?** [Zol iś Inen helfen?] – czy mam Panu pomóc?
- Wollen Sie auf die Toilette gehen?** [Wolen Zi ałf di Tojlete gejen?] – czy chce Pan skorzystać z toalety?
- Haben Sie Schmerzen?** [Haben Zi Szmercen?] – czy coś Pana boli?

Czasem trzeba podopiecznego nakłonić do niektórych czynności:

- Ich helfe Ihnen beim Baden und Anziehen** [Iś helfe Inen bajm Baden und Ancijen] – pomogę Panu przy myciu i ubieraniu
- Wir gehen jetzt Haare waschen** [Wija gejen ject Hare waszen] – pójdziemy teraz umyć włosy
- Wir gehen zum Arzt** [Wija gejen cum Arct] – idziemy do lekarza

Zachęćmy naszego podopiecznego do aktywności w czasie wolnym.
Zaproponujmy coś!

Nehmen wir den Rollstuhl und gehen spazieren! [Nejmen wija den Rolsztul und gejen szpaciren] – weźmy wózek inwalidzki i idźmy na spacer!

Spielen wir Karten! [Szpilen wija Karten] – zagrajmy w karty!

Gehen wir in den Garten! [Gejen wija in den Garten] – idźmy do ogrodu!

Trinken wir Kaffee! [Trinken wija Kafe] – napijmy się kawy!

Geben Sie mir

[Gejben Zi mija]

Proszę mi dać

eine Decke. Es ist kalt [Gejben Zi mija ajne Deke. Es yst kalt] – proszę podać mi koc. Jest zimno

meine Hose und meinen Pullover [Gejben Zi mija majne Hoze und majnen Pulowa] – proszę podać mi moje spodnie i mój sweter

meinen Rollator [Gejben Zi mija majnen Rolator] – proszę podać mi mój chodzik/balkonik

meine Tabletten. Ich habe Kopfschmerzen

[Gejben Zi mija majne Tabletten. Is habe Kopfszmercen] – proszę podać mi moje tabletki. Boli mnie głowa

Bitte helfen Sie

mir [Byte helfen Zi mija]

Proszę mi pomóc

beim Aufstehen [Byte helfen Zi mija bajm Afsztejen] – proszę pomóc mi przy wstawaniu

auf die Toilette gehen [Byte helfen Zi mija ałf di Tojlete gejen] – proszę pomóc mi pójść do toalety

beim Waschen [Byte helfen Zi mija bajm Waszen] – proszę pomóc mi przy myciu

ESSEN – JEDZENIE

Warto przyswoić słownictwo związane z jedzeniem. Gdy będziesz mieszkać z podopiecznym, będziesz przygotowywać dla niego posiłki, musisz więc umieć zapytać, na co senior ma apetyt czy poinformować, co będziesz gotować na obiad.

Pamiętaj, by uczyć się, od samego początku jak najczęściej MÓWIĆ! Czytaj każde słowo i zdanie na głos. Dzięki temu osłuchasz się z brzmieniem własnego głosu i szybciej przyswoisz prawidłową wymowę.

Najważniejsze czasowniki z tej lekcji:

essen [esen] – jeść

trinken [trinken] – pić

kochen [kochen] – gotować

backen [baken] – piec

Co je Pan na śniadanie? – **Was essen Sie zum Frühstück?** [Was esen Zi cum Fryszytky?]

Ich esse zum Frühstück... [Iś ese cum Fryszytky...] – jem na śniadanie...

Np.: **Ich esse zum Frühstück ein Brot mit Schinken und Tomaten** [Iś ese cum Fryszytky ajn Brot mit Szinken und Tomaten] – jem na śniadanie chleb z szynką i pomidorami

Brot [Brot] – chleb

Brötchen [Brytsien] – bułki

Butter [Buta] – masło

Ei [Aj] – jajko

Käse [Kejze] – ser żółty

Schinken [Szinken] – szynka

Wurst [Wurst] – kiełbasa

Tomaten [Tomaten] – pomidory

Gurken [Gurken] – ogórki

Marmelade [Marmelade] – dżem

Apfel [Apfel] – jabłko

Orange [Oranże] – pomarańcza

Banane [Banane] – banan

Obst [Obst] – owoce

Gemüse [Gemyze] – warzywa

Co gotuje Pan(i) na obiad? – **Was kochen Sie zu Mittag?** [Was kochen Zi cu Mytag?]
Ich koche zu Mittag... [Iś koche cu Mytag...] – gotuję na obiad...
Np.: **Ich koche zu Mittag eine Tomatensuppe, Kartoffeln, Fleisch und Karotten**
[Iś koche cu Mytag ajne Tomatenzupe, Kartoffeln, Flajsz und Karoten] – gotuję na obiad zupę pomidorową, ziemniaki, mięso i marchewki

Fleisch [Flajsz] – mięso
Fisch [Fisz] – ryba
Suppe [Zupe] – zupa
Tomatensuppe [Tomatenzupe] – zupa pomidorowa
Kartoffeln [Kartofeln] – ziemniaki
Salat [Zalat] – sałata
Karotte [Karote] – marchewka
Reis [Rajs] – ryż
Nudeln [Nudeln] – makaron
Kuchen [Kuchen] – ciasto

Co Pan chętnie pije? – **Was trinken Sie gerne?** [Was trinken Zi gerne?]
Ich trinke ... gerne [Iś trinke ... gerne] – piję ... chętnie
Np.: **Ich trinke Kaffee mit Milch gerne** [Iś trinke Kafe mit Miś gerne] – piję chętnie kawę z mlekiem

Tee [Tee] – herbata
Kaffee [Kafe] – kawa
Milch [Miś] – mleko
Apfelsaft [Apfelzaft] – sok jabłkowy
Orangensaft [Oranzenzaft] – sok pomarańczowy
Wasser [Wasa] – woda
Cola [Kola] – cola

Jak można nawiązać rozmowę na temat jedzenia?

Was essen Sie gerne? [Was esen Zi gerne?] – Co je Pan chętnie?
Was trinken Sie gerne? [Was trinken Zi gerne?] – Co pije Pan chętnie?
Haben Sie Hunger? [Haben Zi Hunga?] – Czy jest Pan głodny?
Haben Sie Durst? [Haben Zi Durst?] – Czy chce się Panu pić?
Wann wollen Sie essen? [Wan wolen Zi esen?] – Kiedy chce Pan jeść?
Was möchten Sie heute...

a) ...zum Frühstück essen? [Was myśten Zi hojte cum Fryszytk esen?] – Co chciałby Pan zjeść dziś na śniadanie?

b) ...zu Mittag essen? [Was myśten Zi hojte cu Mytag esen?] – Co chciałby Pan zjeść dziś na obiad?

c) ...zum Abendbrot essen? [Was myśten Zi hojte cum Abendbrot esen?] – Co chciałby Pan zjeść dziś na kolację?

Was möchten Sie trinken? [Was myśten Zi trinken?] – Co chce Pan pić?

Podopieczny może pochwalić posiłek, który udało Ci się dla niego przygotować.

Das ist sehr gut! [Das yst zea gut!] – To jest bardzo dobre!

Das ist lecker! [Das yst leka!] – To jest pyszne!

Naucz się nazw podstawowych naczyń i sztućców:

Teller [Tela] – talerz

Glas [Glas] – szklanka

Löffel [Lyfel] – łyżka

Gabel [Gabel] – widelec

Messer [Mesa] – nóż

Jeśli nie wiesz, gdzie leży jakiś przedmiot – spytaj!

Wo ist...? [Wo yst...?] – Gdzie jest...?

Np.: **Wo ist der Löffel?** [Wo yst der Lyfel?] – Gdzie jest łyżka?

MATERIAŁ DODATKOWY

Taka przykładowa rozmowa może mieć miejsce – zwróć uwagę, w jaki sposób można połączyć w zdaniu nazwy produktów!

A=Podopieczny, B=Opiekunka

<p>B: Herr Schmidt, was möchten Sie heute zum Frühstück essen? [Her Szmyt, was myšten Zi hojte zum Fryszytk esen?]</p> <p>A: Zum Frühstück möchte ich ein Brot mit Käse und Gurken essen. [Cum Fryszytk myšte is ajn Brot mit Kejze und Gurken esen.]</p> <p>B: Und was möchten Sie trinken? [Und was myšten Zi trinken?]</p> <p>A: Einen Tee, bitte. Was kochen Sie heute zu Mittag? [Ajnen Tee, byte. Was kochen Zi hojte cu Mytag?]</p> <p>B: Ich koche heute eine Tomatensuppe mit Nudeln, Kartoffeln mit Fleisch und Salat. [Is koche hojte ajne Tomatenzupe mit Nudeln, Kartoffeln mit Flajsz und Zalat.]</p> <p>A: Backen Sie einen Kuchen? [Baken Zi ajnen Kuchen?]</p> <p>B: Ja, ich backe einen Apfelkuchen. Möchten Sie dazu einen Kaffee trinken? [Ja, is bake ajnen Apfelkuchen. Myšten Zi dacu ajnen Kafe trinken?]</p> <p>A: Gerne! Was machen Sie zum Abendbrot? [Gerne! Was machen Zi cum Abendbrot?]</p> <p>B: Zum Abendbrot mache ich ein Brot mit Käse, Schinken und Tomaten. Dazu mache ich einen Tee mit Zitrone und Zucker. [Cum Abendbrot mache is ajn Brot mit Kejze, Szinken und Tomaten. Dacu mache is ajnen Tee mit Citrone und Cuka.]</p> <p>A: Das ist eine gute Idee. [Das yst ajne gute Idee.]</p>	<p>B: Panie Schmidt, co chciałby pan dzisiaj zjeść na śniadanie?</p> <p>A: Na śniadanie chciałbym zjeść chleb z serem żółtym i ogórkami.</p> <p>B: A co chce Pan pić?</p> <p>A: Herbatę, proszę. Co Pani dziś gotuje na obiad?</p> <p>B: Gotuję dzisiaj zupę pomidorową z makaronem, ziemniaki z mięsem i sałatę.</p> <p>A: Piecze pani jakieś ciasto?</p> <p>B: Tak, piekę dzisiaj szarlotkę. Chciałby pan do tego wypić kawę?</p> <p>A: Chętnie! Co robi pani na kolację?</p> <p>B: Na kolację robię chleb z serem, szynką i pomidorami. Do tego zrobię herbatę z cytrynką i cukrem.</p> <p>A: To dobry pomysł.</p>
--	---

EINKÄUFE – ZAKUPY

Będąc w Niemczech będziesz wykonywać zakupy dla podopiecznego. Znajomość liczb i najczęstszych zwrotów, z jakimi możesz spotkać się w sklepie, pomoże Ci wykonywać ten obowiązek bez zbędnego stresu.

Najważniejsze czasowniki w tej lekcji:

kaufen [kafən] – kupować

Einkäufe machen [Ajnkojfe machen] – robić zakupy

zahlen [calən] – płacić

Niezbędnym elementem zakupów są liczby. Dzięki nim możemy określić np. ilość oraz cenę produktu. Zacznij od nauki liczb z zakresu 0-10:

0 NULL [nul] – zero

1 EINS [ajns] – jeden

2 ZWEI [cfaj] – dwa

3 DREI [draj] – trzy

4 VIER [fija] – cztery

5 FÜNF [fynf] – pięć

6 SECHS [zeks] – sześć

7 SIEBEN [ziben] – siedem

8 ACHT [acht] – osiem

9 NEUN [nojn] – dziewięć

10 ZEHN [cejn] – dziesięć

Trenuj liczby w każdym momencie – ile jabłek masz w domu? Ile palców u rąk? Ilu członków rodziny? Zadawaj sobie pytania po polsku, ale odpowiadaj po niemiecku, twórz własne skojarzenia, by opanować nazwy cyfr po niemiecku!

Gdy wychodzisz na zakupy, należy poinformować o tym podopiecznego. Dobrze też dopytać, co masz kupić.

Ich gehe jetzt Einkäufe machen [Iś geje ject Ajnkojfe machen] – idę teraz zrobić zakupy

Ich gehe einkaufen [Iś geje ajnkaffen] – idę na zakupy

Ich gehe	→	ins Geschäft [Iś geje ins Geszeft] – idę do sklepu
	→	in die Apotheke [Iś geje in di Apotejke] – idę do apteki
	→	in die Bäckerei [Iś geje in di Bekeraj] – idę do piekarni
	→	in den Supermarkt [Iś geje in den Zupamarkt] – idę do supermarketu
	→	auf den Markt [Iś geje ałf den Markt] – idę na rynek (targ)

Ich brauche Geld für Einkäufe [Iś bralche Geld fyr Ajnkojfe] – potrzebuję pieniędzy na zakupy

Was soll ich kaufen? [Was zol iś kałfen?] – Co powinnam kupić?

Ich kaufe Milch, Brot und Butter [Iś kałfe Milś, Brot und Buta] – kupię mleko, chleb i masło

Potrenuj słownictwo! Znając nazwy podstawowych produktów spożywczych, nawet będąc w Polsce możesz tworzyć listę zakupów... po niemiecku!

W sklepie mogą przydać Ci się takie zwroty – nazwy podanych w przykładach produktów śmiało możesz zastąpić słówkiem potrzebnym w danym momencie:

Wie viel kostet /Was kostet [Was kostet]	→	eine Flasche Milch? [Wi vil kostet ajne Flasze Milś?] – Ile kosztuje butelka mleka?
	→	ein Apfel? [Wi vil kostet ajn Apfel?] – Ile kosztuje jedno jabłko?
	→	ein Kilo Karotten? [Wi vil kostet ajn Kilo Karoten?] – Ile kosztuje kilo marchewki?
Ein/Zwei Kilo	→	Tomaten, bitte [Ajn/Cfaj Kilo Tomaten, byte] – jeden/dwa kilo pomidorów, proszę
	→	Kartoffeln, bitte [Ajn/Cfaj Kilo Kartoffeln, byte] – jeden/dwa kilo ziemniaków, proszę
	→	Gurken, bitte [Ajn/Cfaj Kilo Gurken, byte] – jeden/dwa kilo ogórków, proszę
Haben Sie	→	Zwiebel? [Haben Zi Cfibel?] – Czy ma Pani cebulę?
	→	Orangen? [Haben Zi Oranzen?] – Czy ma Pani pomarańcze?
	→	Brötchen? [Haben Zi Brytsien?] – Czy ma Pani bułki?

Ich nehme

- **ein Brot** [Ís nejme ajn Brot] – wezmę jeden chleb
- **diese Orangen** [Ís nejme dize Oranžen] – wezmę te pomarańcze
- **zwei Zitronen, Zucker und Milch** [Ís nejme cfaj Citronen, Cuka und Milś] –wezmę dwie cytryny, cukier i mleko

Kann ich bitte eine Einkaufsstüte haben? [Kan ís byte ajne Ajnkaffstyte haben?] – Czy mogę dostać reklamówkę?

W sklepie dialogi przebiegają często podobnie. Ważne, by umieć poprosić o potrzebne produkty, ale również, by rozumieć najczęstsze odpowiedzi czy pytania ze strony sprzedawcy.

Möchten Sie noch etwas? [Myśten Zi noch etfas?] – Czy jeszcze coś dla Pani?

Zahlen Sie bar oder mit der Kreditkarte? [Calen Si baar oda mit der Kreditkarte?] – Płaci Pani gotówką czy kartą?

Das macht zusammen 10 Euro [Das macht cuzamen cejn Ojro] – razem 10 Euro

Das kostet 5 Euro [Das kostet fynf Ojro] – to kosztuje 5 Euro

Pamiętaj: W Niemczech obowiązuje waluta Euro – po niemiecku czytamy **[Ojro]! Eurocent, czyli odpowiednik naszego grosza, to [Ojrocent] lub po prostu Cent [Cent].**

WAŻNE: W Niemczech obowiązuje zakaz handlu w niedziele i święta. Poza nielicznymi wyjątkami sklepy w te dni są zamknięte. W dni przedświąteczne sklepy mogą być czynne tylko do wczesnego popołudnia. Pamiętaj więc, by zakupów nie odkładać na ostatnią chwilę.

MATERIAŁ DODATKOWY

Tak może wyglądać przykładowa rozmowa w sklepie spożywczym – przeciwic dialog na głos!

A=Sprzedawca, B=Klient

<p>A: Was wünschen Sie? [Was wynszen Zi?]</p> <p>B: Ich möchte zwei Brötchen. [Iś myšte cfaj Brytsien.]</p> <p>A: Noch etwas? [Noch etfas?]</p> <p>B: Ja, zwei grüne und zwei rote Paprikas. [Ja, cfaj gryne und cfaj rote Paprikas.]</p> <p>A: Ist das alles? [Yst das ales?]</p> <p>B: Nein, ich brauche noch einen Joghurt, Sahne und drei Kilo Gurken. [Najn, iś bratche noch ajnen Jogurt, Zane und draj Kilo Gurken.]</p> <p>A: Sonst noch etwas? [Zonst noch etfas?]</p> <p>B: Danke, das ist alles. Was macht das? [Danke, das yst ales. Was macht das?]</p> <p>A: Das macht zusammen zwölf Euro. Zahlen Sie bar oder mit der Kreditkarte? [Das macht cuzamen cfylf Ojro. Calen Zi baar oda mit der Kreditkarte?]</p> <p>B: Ich zahle bar. Kann ich bitte eine Einkaufstüte haben? [Iś cale baar. Kan iś byte ajne Ajnkalfstyte haben?]</p> <p>A: Ja, natürlich. [Ja, natyrlis.]</p> <p>B: Danke, auf Wiedersehen! [Danke, af Widazejn!]</p> <p>A: Tschüss! [Czys!]</p>	<p>A: Co dla Pani?</p> <p>B: Chciałabym dwie bułki.</p> <p>A: Coś jeszcze?</p> <p>B: Tak, dwie zielone i dwie czerwone papryki.</p> <p>A: To wszystko?</p> <p>B: Nie, potrzebuje jeszcze jogurt, śmietanę i trzy kilo ogórków.</p> <p>A: Jeszcze coś?</p> <p>B: Dziękuję, to wszystko. Ile wyszło?</p> <p>A: Razem 12 Euro. Płaci Pani/Pan gotówką czy kartą?</p> <p>B: Gotówką. Czy mogę prosić reklamówkę?</p> <p>A: Tak, oczywiście.</p> <p>B: Dziękuję, do zobaczenia!</p> <p>A: Do widzenia!</p>
--	--

Dobłą metodą nauki słówek i zwrotów w języku obcym jest tworzenie własnych fiszek – karteczek, gdzie z jednej strony zapisujesz słówko w języku polskim, a z drugiej jego tłumaczenie, najlepiej z informacją, jak czyta się słówko (sprawdzić należy np. w słowniku).

Tu przykładowe fiszki – Możesz samodzielnie stworzyć podobne.

kupować	kaufen [kafən]
płacić	zahlen/bezahlen [calən/becalən]
cukiernia	die Konditorei [di Konditoraj]
apteka	die Apotheke [di Apotejke]
Co mam kupić?	Was soll ich kaufen? [Was zol ís kafən?]
Ile to kosztuje?	Was kostet das? / Wie viel kostet das? [Was kostet das? / Wi fil kostet das?]
Idę na zakupy.	Ich gehe einkaufen. [Ís geje ajnkafən.]
Chciał(a)bym ... Poproszę	Ich möchte .... [Ís myšte...]

EINS, ZWEI, DREI... – JEDEN, DWA, TRZY...

Znajomość liczb jest niezbędna w wielu aspektach życia codziennego, np. przy pytaniu o godzinę, umawianiu terminów czy płatnościach – ale też przy najprostszych rozmowach o sobie, gdy opowiadasz podopiecznemu, ile masz lat czy z ilu osób składa się Twoja rodzina. Liczby od 0 do 10 omówione są w lekcji EINKÄUFE – zakupy. To Twoja baza do tworzenia kolejnych liczb – które poznasz w tej lekcji.

0 – null [nul] 1 – eins [ajns] 2 – zwei [cfaj] 3 – drei [draj] 4 – vier [fija] 5 – fünf [fynf] 6 – sechs [zeks] 7 – sieben [ziben] 8 – acht [acht] 9 – neun [nojn] 10 – zehn [cejn] 11 – elf [elf] 12 – zwölf [cfylf] 13 – dreizehn [drajcejn] 14 – vierzehn [fijacejn] 15 – fünfzehn [fynfcejn] 16 – sechzehn [zekscejn] 17 – siebzehn [zibcejn] 18 – achtzehn [achtcejn] 19 – neunzehn [nojncejn]	20 – zwanzig [cfancyś] 21 – einundzwanzig [ajn-unt-cfancyś] 22 – zweiundzwanzig [cfaj-unt-cfancyś] 23 – dreiundzwanzig [draj-unt-cfancyś] 24 – vierundzwanzig [fija-unt-cfancyś] 25 – fünfundzwanzig [fynf-unt-cfancyś] 26 – sechsundzwanzig [zeks-unt-cfancyś] 27 – siebenundzwanzig [ziben-unt-cfancyś] 28 – achtundzwanzig [acht-unt-cfancyś] 29 – neunundzwanzig [nojn-unt-cfancyś] 30 – dreißig [drajsyś] 40 – vierzig [fijacyś] 50 – fünfzig [fynfcyś] 60 – sechzig [zechcyś] 70 – siebzig [zibcyś] 80 – achtzig [achtcyś] 90 – neunzig [nojnocyś] 100 – einhundert [ajnhundert]
--	---

Ogólne zasady tworzenia liczb w języku niemieckim:

Liczby od 13 do 19 po niemiecku tworzymy poprzez dodanie do cyfry końcówki **-zehn** (dziesięć). Np.: 15 to 5 i 10, czyli fünf**zehn**. 18 to 8 i 10, czyli acht**zehn**.

Okrągłe dziesiątki (np. 20, 40, 70, itd.) tworzymy poprzez dodanie do cyfry końcówki **-zig** (z małymi wyjątkami – przeanalizuj uważnie tabelkę), np. 40 to vier**zig**, a 80 to acht**zig**,

WAŻNE! Charakterystyczne dla języka niemieckiego jest czytanie liczb od 21 wzwyż „od tyłu”. Najpierw cyfra z tyłu, później słówko „und” (=i, oraz), a następnie okrągła dziesiątka, np.:

23 – drei+und+zwanzig = trzy i dwadzieścia;

57 – sieben+und+fünfzig = siedem i pięćdziesiąt;

88 – acht+und+achtzig = osiem i osiemdziesiąt.

ORDNUNG MACHEN – SPRZĄTANIE

Aby swobodnie poruszać się u swojego podopiecznego, musisz przyswoić sobie słownictwo związane z domem oraz podstawowymi czynnościami domowymi i porządkowymi.

Najważniejsze czasowniki z tej lekcji:

machen [machen] – robić

Ordnung machen [Ordnung machen] – robić porządek

putzen [pucen] – czyścić

aufräumen [aʃfrojmen] – sprzątać

öffnen [yfnen] – otwierać

schließen [szlisen] – zamykać

waschen [waszen] – myć/prać

gehen [gejen] – iść

Zapoznaj się z najważniejszymi słówkami z zakresu przedmiotów w domu oraz pomieszczeń:

Haus [Hats] – dom

Wohnung [Wonung] – mieszkanie

Zimmer [Cyma] – pokój

Schlafzimmer [Szlaʃcyma] – sypialnia

Wohnzimmer [Wonocyma] – salon/duży pokój

Toilette [Tojlete] – toaleta

Küche [Kysie] – kuchnia

Garten [Garten] – ogród

Fenster [Fensta] – okno

Tür [Tyr] – drzwi

Schlüssel [Szlysel] – klucze

Nachbar [Nachbar] – sąsiad

Tisch [Tysz] – stół

Stuhl [Sztul] – krzesło

Lampe [Lampe] – lampa

Bett [Bet] – łóżko

Schrank [Szrank] – szafa

Fernseher [Fernzeja] – telewizor

Słownictwo związane z domem świetnie można ćwiczyć na co dzień. Nazw pomieszczeń czy mebli możesz się uczyć tworząc karteczki z ich nazwami w języku niemieckim, które potem przyklejasz na konkretnym przedmiocie lub ścianie pomieszczenia. Wystarczy rzut oka i szybko możesz sobie przypomnieć prawidłową nazwę.

To normalne, że na początku nie pamiętasz, gdzie znajdują się poszczególne pomieszczenia lub konkretne przedmioty. Nie bój się zapytać. Chcąc zapytać o miejsce, użyj słowa WO, które oznacza GDZIE. Również Twój podopieczny może zadać Ci podobne pytania.

	→	... ist mein Zimmer? [Wo yst majn Cyma?] – Gdzie jest mój pokój?
	→	... ist das Badezimmer? [Wo yst das BadeCyma?] – Gdzie jest łazienka?
Wo...	→	... sind die Schlüssel? [Wo zind di Szlysel?] – Gdzie są klucze?
	→	... ist der Staubsauger? [Wo yst der Sztalbzauġa?] – Gdzie jest odkurzacz?

oben [oben] – na górze

unten [unten] – na dole

rechts [rechts] – na prawo

links [links] – na lewo

Podczas opieki będziesz pomagać również w drobnych czynnościach porządkowych i domowych.

Staub saugen [Sztalbzauġen] – odkurzać

das Bett machen [das Bet machen] – pościelić łóżko

mit dem Hund spazieren gehen [mit dem Hund szpaciren gejen] – iść na spacer z psem

den Müll austragen [den Myl austragen] – wynosić śmieci

Ich putze

[Iš puce]

– czyszczę

die Fenster [di Fensta] – okna

die Toilette [di Tojlete] – toaletę

die Küche [di Kysie] – kuchnię

Ich öffne

[Iš yfne]

– otwieram

die Tür [di Tyr] – drzwi

das Fenster [di Fensta] – okno

den Schrank [den Szrank] – szafę

Ich mache Ordnung

[Ís mache Ordnung]

– robię porządek

im Wohnzimmer [im Woncyma] – w salonie

im Garten [im Garten] – w ogrodzie

in der Küche [in der Kysie] – w kuchni

Podopieczny może prosić nas o pomoc np. w następujących pracach domowych:

Putzen Sie bitte die Fenster [Pucen Zi byte di Fensta] – proszę umyć okna

Öffnen Sie bitte die Tür [Yfnen Zi byte di Tyr] – proszę otworzyć drzwi

Gehen Sie bitte mit meinem Hund spazieren [Gejen Zi byte mit majnem Hund szpaciren] – proszę iść na spacer z moim psem

Machen Sie bitte das Bett [Machen Zi byte das Bet] – proszę pościelić łóżko

Schließen Sie das Fenster [Szlisen Zi das Fensta] – proszę zamknąć okno

WIE SPÄT IST ES? – KTÓRA JEST GODZINA?

W tej lekcji poznasz dni tygodnia, miesiące, pory roku i dnia, godziny oraz zwroty, które pomogą Ci ustalić terminy.

Staraj się praktykować te słówka jak najczęściej – codziennie powiedz po niemiecku, jaki jest dzień tygodnia, zastanów się, co lubisz robić w danej porze roku, w których miesiącach członkowie Twojej rodziny obchodzą swoje święta – budowanie skojarzeń przy nauce słownictwa może bardzo pomóc!

Podstawowe określenia czasu:

heute [hojte] – dziś

morgen [morgen] – jutro

lange [lange] – długo

kurz [kurc] – krótko

Tag [Tag] – dzień

Woche [Woche] – tydzień

Wochenende [Wochenende] – weekend

Monat [Monat] – miesiąc

Jahr [Jar] – rok

Jaki jest dziś dzień? - **Welcher Tag ist heute?** [Welsia Tag yst hojte?]

Heute ist ... [Hojte yst ...] – dziś jest ...

Np.: **Heute ist Donnerstag** [Hojte yst Donastag] – dziś jest czwartek

Montag [Montag] – poniedziałek
Dienstag [Dinstag] – wtorek
Mittwoch [Mytwoch] – środa
Donnerstag [Donastag] – czwartek
Freitag [Frajtag] – piątek
Samstag [Zamstag] – sobota
Sonntag [Zontag] – niedziela

Kiedy przyjdzie lekarz? – **Wann kommt der Arzt?** [Wan komt der Arct?]
Np.: **Der Arzt kommt am Mittwoch am Abend** [Der Arct komt am Mytwoch am Abend] – lekarz przyjdzie w środę wieczorem

am Montag [am Montag] – w poniedziałek
am Morgen [am Morgen] – rano
am Vormittag [am Formytag] – przed południem
am Nachmittag [am Nachmytag] – po południu
am Abend [am Abend] – wieczorem
in der Nacht [in der Nacht] – w nocy

Jaką mamy porę roku? – **Welche Jahreszeit haben wir?** [Welsie Jarescajt haben wija?]

Es ist ... [Es yst...] – jest ...
Np.: **Es ist Herbst** [Es yst Herbst] – jest jesień
Winter [Winta] – zima
Frühling [Fryling] – wiosna
Sommer [Zoma] – lato
Herbst [Herbst] – jesień

Jaki mamy miesiąc? – **Welchen Monat haben wir?** [Welsien Monat haben wija?]

Es ist ... [Es yst...] – jest ...
Np.: **Es ist Oktober** [Es yst Oktoba] – jest październik

Januar [Januła] – styczeń
Februar [Februła] – luty
März [Merc] – marzec
April [April] – kwiecień
Mai [Maj] – maj
Juni [Juni] – czerwiec
Juli [Juli] – lipiec
August [Ałgust] – sierpień
September [Zeptemba] – wrzesień
Oktober [Oktoba] – październik
November [Nowemba] – listopad
Dezember [Decemba] – grudzień

Wann haben wir ... [Wan haben wija...] – Kiedy mamy...

...Ostern? [Ostern] – Wielkanoc?

Im März oder April [Im Merc oda April] – w marcu lub kwietniu

...Sommerferien? [Zomaferjen] – wakacje?

Im Juli und August [Im Juli und Atgust] – w lipcu i sierpniu

...Weihnachten? [Wajnachten] – Boże Narodzenie?

Im Dezember [Im Decemba] – w grudniu

Znasz już część określeń związanych z czasem. By móc swobodnie posługiwać się zegarem w języku niemieckim, musisz wykorzystać umiejętność posługiwania się liczbami.

Istnieją dwie możliwości zapytania o godzinę

Wie spät ist es? [Wi szpejt yst es?]

Wie viel Uhr ist es? [Wi fil Uła yst es?]

Podając godzinę po niemiecku, robisz to podobnie jak w języku polskim, z tą małą różnicą, że pomiędzy liczbą godzin a liczbą minut musisz wstawić słówko Uhr [Uła].

Wie spät ist es? [Wi szpejt yst es?] – Która godzina?

Es ist ... [Es yst...]

1:00 ein Uhr [ajn Uła] / **7:00 sieben Uhr** [ziben Uła] / **10:00 zehn Uhr** [cejn Uła]

7:05 sieben Uhr fünf [ziben Uła fynf] / **8:15 acht Uhr fünfzehn** [acht Uła fynfcejn] / **8:20 acht Uhr zwanzig** [acht Uła cfancyś] / **8:30 acht Uhr dreißig** [acht Uła drajsyś] / **8:45 acht Uhr fünfundvierzig** [acht Uła fynf-unt-fircyś]

Jeśli mówisz o godzinach popołudniowych (od 13 do 24), wówczas, tak jak w języku polskim, dopuszczone są dwie możliwości odpowiedzi:

Es ist 13:00 → **ein Uhr** [Es yst ajn Uła]

dreizehn Uhr [Es yst drajcejn Uła]

Ćwicz godziny! Samodzielnie wymyślaj i odpowiadaj na pytania związane z godzinami. Um wie viel Uhr... [Um wi fil Uła] – O której godzinie ...?

Np.:

Um wie viel Uhr kommen die Gäste? [Um wi fil Uła komen di Geste?] – O której godzinie przychodzą goście?

Um 12:00 Uhr [Um cfyłf Uła] – o dwunastej

Um wie viel Uhr mache ich Frühstück? [Um wi fil Uła mache is Frysztük?] – O której godzinie robię śniadanie?

Um 7:00 Uhr [Um ziben Uła] – o siódmej

Um wie viel Uhr gehe ich ins Geschäft? [Um wi fil Uła geje is ins Geszeft?] – O której godzinie idę do sklepu?

Um 10:30 [Um cejn Uła drajsyś] – o dziesiątej trzydzieści

Um wie viel Uhr esse ich Abendbrot? [Um wi fil Uła ese is Abendbrot?] – O której godzinie jem kolację?

Um 18:15 [Um zeks Uła fynfcejn LUB um achtcejn Uła fynfcejn] – o szóstej piętnaście LUB o osiemnastej piętnaście

MATERIAŁ DODATKOWY

Niemcy używają również drugiego sposobu podawania godzin. Warto się z tym zapoznać, ponieważ z takim przedstawieniem godzin też na pewno się spotkasz.

vor [for] – przed

nach [nach] – po

Viertel [firtel] – kwadrans

halb [halb] – pół

8:30	Es ist halb neun [Es yst halb nojn]	Wpół do dziewiątej.
10:15	Es ist Viertel nach zehn [Es yst Firtel nach cejn]	Kwadrans po dziesiątej.
10:45	Es ist Viertel vor elf [Es yst Firtel for elf]	Za piętnaście jedenasta.

NOTRUF! – WZYWANIE POMOCY

Opieka nad osobami starszymi może wiązać się z nieprzewidywanymi sytuacjami, również takimi, w których będziesz musiał wezwać pomoc. Dlatego konieczne jest, abyś zapamiętał telefony alarmowe w Niemczech – Notrufnummern in Deutschland. Pamiętaj, że te numery są darmowe!

Notruf [Notruf] – telefon alarmowy

Polizei [Policaj] – policja 110

Feuerwehr [Fojawea] – straż pożarna 112

Notdienst [Notdinst] / **Rettungsnotdienst** [Retungsnotdinst] – pogotowie ratunkowe 112

Najważniejsze czasowniki z tej lekcji:

helfen [helfen] – pomagać

atmen [atmen] – oddychać

liegen [ligen] – leżeć

aufstehen [ałfsztejen] – wstawać

anrufen [anrufen] – dzwonić

Gdy chcesz zapytać podopiecznego, co mu dolega, możesz to zrobić w ten sposób:

Ist alles in Ordnung? [Yst ales in Ordnung?] – Czy wszystko w porządku?

Podopieczny może odpowiedzieć w ten sposób:

Ich habe ... [Iś habe ...] – mam ...	→	Kopfschmerzen [Kopfszmercen] – ból głowy
	→	Bauchschmerzen [Bałchszerccen] – ból brzucha
	→	Durchfall [Dursfal] – biegunkę
	→	Atemnot [Atemnot] – duszności
	→	hohes Fieber [hoes Fiba] – wysoką gorączkę

Musisz wiedzieć, że połączenie z centralą wymaga od alarmującego podania następujących informacji. Poniżej przedstawiamy, jak może przebiegać rozmowa opiekunki z centralą.

C=centrala, O=Opiekunka

a) Imię i Nazwisko.

C: Wie heißen Sie? [Wi hajsen Zi?] / Wie ist Ihr Name? [Wi yst Ija Name?]	Jak się Pani nazywa?
O: Ich heiße Anna Kowalska. Ich bin Betreuerin von Frau Barbara Schmitt. Ich brauche Hilfe. [Iś hajse Ana Kowalska. Iś bin Betrojerin fon Frał Barbara Szmyt. Iś bratche Hilfe.]	Nazywam się Anna Kowalska. Jestem opiekunką pani Barbary Schmitt. Potrzebuję pomocy.

b) Dokładny adres (najlepiej nosić go zawsze przy sobie lub zapisać na kartce, którą umieścisz w widocznym miejscu, np. przy telefonie).

C: Ihre Adresse? [Ire Adrese?]	Pani adres?
O: Meine Adresse ist Blumenstraße 12, 24113 Kiel. [Majne Adrese yst Blumensztrase cfylf, cfaj fija ajns ajns draj Kil.]	Mój adres to Blumenstraße 12, 24113 Kiel.

c) Numer telefonu kontaktowego (podaj numer stacjonarny rodziny, tak żeby centrala w przypadku problemów z dotarciem na miejsce mogła się z Tobą bez problemu skontaktować).

C: Ihre Kontaktnummer? [Ire Kontaktnuma?]	Numer kontaktowy do Pani?
O: Meine Telefonnummer ist: 040 25 90 26 [Majne Telefonnuma yst nul fija nul cfaj fynf nojn nul cfaj zeks.]	Mój numer to: 040 25 90 26.

d) Krótki opis sytuacji.

C: Was ist passiert? [Was yst pasirt?]	Co się stało?
O: Es ist ein Unfall passiert. [Es yst ajn Unfal pasirt.] Er ist ohnmächtig. [Er yst onmeštýs.] Er bewegt sich nicht. [Er beweigt zís ništ.] Er hat Herzinfarkt. [Er hat Hercinfarkt.] Sie ist blass. [Zi yst blas.] Sie blutet. [Zi blutet.] Sie liegt auf dem Boden. [Zi ligt aff den Boden.] Er hat einen Knochenbruch. [Er hat ajnen Knochenbruch.] Ich brauche Hilfe. [Ís brałche Hilfe.] Er atmet nicht [Er atmet ništ.]	Zdarzył się wypadek. On jest nieprzytomny. On się nie rusza. On ma zawał serca. Ona jest blada. Ona krwawi. Ona leży na podłodze. On ma złamaną kość. Potrzebuję pomocy. On nie oddycha.

Inne przydatne słówka:

Hilfe! [Hilfe!] – Pomocy!

Bitte kommen Sie schnell! [Byte komen Zi sznell!] – Proszę przyjechać szybko!

Keine Panik! [Kajne Panik] – Bez paniki!

MATERIAŁ UZUPEŁNIAJĄCY

Tak może wyglądać przykładowa rozmowa, gdy będziesz dzwonić po pomoc.

A=Opiekunka, B=Pogotowie

<p>A: Hallo! Ich heiße Anna Nowak. Ich bin Betreuerin von Frau Barbara Schmitt. Meine Adresse ist: Baustraße 12, 24113 Kiel. Ich brauche Hilfe. [Halo! Ís hajse Ana Nowak. Ís bin Betrojerin fon Frał Barbara Szmyt. Majne Adrese ist: Balsztrase cfylf, cfaj fija ajns ajns draj Kil. Ís brałche Hilfe.]</p> <p>B: Was ist passiert? [Was yst pasirt?]</p> <p>A: Frau Schmitt bewegt sich nicht. Sie ist ohnmächtig. [Frał Szmyt beweigt zís ništ. Zi yst onmeštýs.]</p> <p>B: Ihre Kontaktnummer, bitte. [Íre Kontaktnuma, byte.]</p> <p>A: 040 25 90 26. [Nul fija nul cfaj fynf nojn nul cfaj zeks.]</p> <p>B: Der Rettungswagen kommt in 5 Minuten. Keine Panik. Bewahren Sie Ruhe. [Der Retungswagen komt in fynf Minuten. Kajne Panik. Bewaren Zi Rułe.]</p>	<p>A: Halo! Nazywam się Anna Nowak. Jestem Opiekunką Pani Barbary Schmitt. Mój adres to: Baustraße 12, 24113 Kiel. Potrzebuję pomocy.</p> <p>B: Co się stało?</p> <p>A: Pani Schmitt się nie rusza. Jest nieprzytomna.</p> <p>B: Poproszę pani numer kontaktowy.</p> <p>A: 040 25 90 26.</p> <p>B: Karetka pogotowia będzie za 5 minut. Bez paniki. Proszę zachować spokój.</p>
---	---

Konieczność wezwania pogotowia, kiedy nasz podopieczny potrzebuje pomocy, to bardzo stresująca sytuacja. Jak się do niej przygotować?

Po przyjeździe na miejsce przygotuj na kartce najważniejsze informacje dotyczące seniora, aby w chwili wzywania pomocy nie zastanawiać się, jak nazwać po niemiecku to, co chcemy powiedzieć.

Przykład: Die Seniorin ist 76 Jahre alt, sie hat Demenz und Probleme mit hohem Blutdruck. [Di Zeniorin ist zeks und zybcyś jahre alt, zi hat demenc und probleme mit hoem Blutdruck.] Seniorka ma 76 lat, ma demencję i problemy z wysokim ciśnieniem.

WETTER UND KLEIDUNG – POGODA I UBRANIE

Pogoda to temat uniwersalny, który pomaga nam nawiązać każdą rozmowę. Znajomość słówek związanych z pogodą ułatwia także komunikację z podopiecznym, zwłaszcza jeśli chodzi o dobranie odpowiedniego ubrania.

Warto zapamiętać poniższe zwroty:

Es ist [es yst] – jest Heute ist [hojte yst] – dzisiaj jest	kalt [kalt] – zimno warm [warm] – ciepło schön [schyn] – pięknie heiß [hajs] – gorąco bevölkt [bewylkt] – pochmurno schlecht [szlešt] – brzydko -5 Grad [minus fynf grad] – minus pięć stopni 15 Grad [fynfzejn grad] – piętnaście stopni
--	--

Inne przydatne słówka związane z pogodą:

Das Wetter ist schön [das weta yst szyn] – pogoda jest piękna

Die Sonne scheint [di zone szajnt] – świeci słońce

Der Himmel ist blau [der hymel yst blaŋ] – niebo jest błękitne

Es schneit [es sznajt] – pada śnieg

Es regnet [es rejnet] – pada deszcz

Es weht [es wejt] – wieje

Es donnert [es donert] – grzmi

Es blitzt [es blyct] – błyska się

das Gewitter [das gewyter] – burza

Jeśli chcemy nawiązać rozmowę o pogodzie, możemy to zrobić w ten sposób:

- **Wie ist das Wetter heute?** [wi yst das weta hojte?] – Jaka jest dzisiaj pogoda?
es ist sonnig [es ist zoniś] – jest słonecznie
es ist warm [es ist warm] – jest ciepło
es ist kalt [es ist kalt] – jest zimno
- **Wie warm ist es? Wie viel Grad haben wir?** [wi warm yst es? Wi fil grad haben wija?] – Jak jest ciepło? Ile mamy stopni?
Es ist 20 Grad [es ist cfancyś Grad] – jest 20 stopni
Es ist minus 2 Grad [es ist minus cfaj Grad] – są minus dwa stopnie

Warto też poznać najważniejsze elementy ubioru – ułatwi to codzienne czynności:

T-Shirt [ti-szert] – koszulka z krótkim rękawem

Hemd [hemd] – koszula

Unterhemd [unterhemd] – podkoszulek

Hose [hoze] – spodnie

Unterhosen [unterhosen] – majtki

BH [be-ha] – biustonosz

Socken [zoken] – skarpetki

Pullover [pulower] – sweter

Rock [rok] – spódnica

Kleid [klajd] – sukienka

Jacke [jake] – kurtka

Mantel [mantel] – płaszcz

Mütze [myce] – czapka

Schal [szal] – szalik

Shuhe [szułe] – buty

Aby utrwalić słówka, codziennie rano ówcz zdania: Heute ziehe ich ... an [hojte ciję is ... an] – dzisiaj ubieram na siebie... np.: Heute ziehe ich Unterhosen, Socken, Jeans und Hemd an. [hojte ciję is unterhosen, Zoken, Džins und Hemd an] – Dzisiaj ubieram majtki, skarpetki, džinsy i koszulę.

Do podopiecznego możesz zwracać się w taki sposób:

Heute ist es kalt, ziehen Sie [hojte ist es kalt, ciję Zi] ... – dzisiaj jest zimno , proszę włożyć..... an .	- Pullover und Mütze [Pulower und Myce] – sweter i czapkę - Jacke und Schal [Jake und Szal] – kurtkę i szalik
Heute ist es warm, ziehen Sie [hojte ist es warm, ciję Zi] ...– dzisiaj jest ciepło , proszę włożyć..... an .	- T-Shirt und Rock [tiszert und rok] – bluzkę z krótki rękawem i spódnicę - nur ein Hemd [nua ein hemd] – tylko koszulę

WAŻNE: Pamiętaj, żeby zawsze przygotować podopiecznego do aktualnych warunków pogodowych. Latem nie zapomnij, żeby zawsze mieć ze sobą butelkę z wodą (eine Flasche Wasser [ajne flasze wasa]) i dbać o nawodnienie seniora, a jesienią mieć przy sobie parasol (das Regenschirm [rejgenszyrm]) albo płaszcz przeciwdeszczowy (der Regenmantel [der rejgenmantel]).

ROZMOWA W SPRAWIE PRACY (Z RODZINĄ LUB Z POŚREDNIKIEM NIEMIECKIM)

Zdamy sobie sprawę, że rozmowa telefoniczna w języku obcym może być stresująca. Poniżej kilka rad, które pomogą Ci zmniejszyć stres.

Jeśli przygotujesz się odpowiednio do rozmowy, na pewno podejdziesz do niej z większym spokojem i tym samym wypadniesz lepiej. Jeśli zaczynasz uczyć się języka, skup się w pierwszej kolejności na najbardziej typowych słówkach i tematach, które będziesz potem wykorzystywać w swojej pracy:

- » **Naucz się przekazywać informacje na swój temat.** Zastanów się, w jaki sposób możesz opowiedzieć o sobie, swoich zainteresowaniach, ale też o dotychczasowym doświadczeniu w opiece.
- » **Przydatne będą słówka związane z życiem codziennym**, by móc rozmawiać o czynnościach domowych czy pogodzie – czyli uciąć sobie typową, codzienną pogawędkę, jaka może mieć miejsce również w Twojej pracy w Niemczech.
- » Bardzo ważne są też **słowa doprecyzowujące pytanie, np. wo** (gdzie), **wann** (kiedy), **wie lange** (jak długo), **welche** (jaki, jacy) – wskazują, o co konkretnie w pytaniu chodzi. Porównaj: Wo arbeiten Sie jetzt? = Gdzie pani teraz pracuje? Wie lange arbeiten Sie jetzt? – Jak długo pani teraz pracuje?
- » **Ucz się od razu prawidłowej wymowy**, dzięki czemu unikniesz nieporozumień i równocześnie lepiej będziesz rozumieć pytania.

Przed wyjazdem możesz mieć okazję porozmawiać nie tylko z rekruterem, ale także z pośrednikiem bądź rodziną seniora – miło będzie im Cię poznać.

- » **Bardzo ważne jest, by taka rozmowa była przeprowadzana SAMODZIELNIE.** Nie korzystaj z wypowiedzi innych osób, nie czytaj z notatek – to zawsze robi złe wrażenie.
- » **Naucz się typowych zwrotów, dzięki którym poinformujesz współrozmówcę, że czegoś nie rozumiesz i potrzebujesz powtórzenia pytania.**
- » **Nie stresuj się gramatyką.** Stawiaj na sprawną komunikację, gramatyka nie powinna spowalniać Cię w rozmowie lub powodować, że czegoś w ogóle powiesz. Możesz popełniać błędy. Na gramatykę przyjdzie czas i pomożemy Ci w jej nauce :)
- » **Mowa jest złotem!** Uczestnicz w rozmowie. Jeśli nie rozumiesz pytania – poproś o powtórzenie. Unikaj braku odpowiedzi i ciszy w słuchawce, bo druga osoba Cię nie widzi i nie wie, czy jeszcze tam jesteś...?

- » **Zwróć uwagę na słowa-klucze zawarte w pytaniach** – dzięki temu nawet, jeśli nie zrozumiesz pytania dosłownie, będziesz w stanie domyślić się, czego mogło dotyczyć.

Na kolejnych stronach znajdziesz najbardziej typowe pytania i odpowiedzi, z jakimi możesz spotkać się podczas różnych rozmów po niemiecku. **Pamiętaj, że to tylko wzory, zatem rozwiń je samodzielnie i dopasuj do siebie.** Jeśli lubisz spacerować lub masz 53 lata, sprawdź w Samouczku, jak przekazać te informacje.

I. POPULARNE ZWROTY W ROZMOWACH TELEFONICZNYCH

Zapoznaj się z typowymi zwrotami, które możesz zarówno usłyszeć, jak i wykorzystać w rozmowach telefonicznych po niemiecku. Charakterystyczne jest to, że Niemcy generalnie nie zaczynają po odebraniu telefonu rozmowy od „halo” lub „słucham”, a od swojego nazwiska. Jeśli więc będziesz kiedyś dzwonić do pana Muellera, najprawdopodobniej po odebraniu od niego słuchawki usłyszysz samo „Mueller”.

Jeśli to Ty odbierasz telefon z Niemiec, też możesz na początku podać swoje nazwisko – zrobisz dobre wrażenie :)

PRZYDATNE LEKCJE DO POWTÓRKI: ERSTE KONTAKTE (lekcja nr 1)

a) Na początku rozmowy:

Guten Tag, mein Name ist Kowalska/Kowalski [Guten Tag, majn Name yst Kowalska/Kowalski] – Dzień dobry, nazywam się Kowalska/Kowalski

Guten Tag, hier spricht Anna Kowalska/Jan Kowalski [Guten Tag, hija szprišt Ana Kowalska/Jan Kowalski] – Dzień dobry, mówi Anna Kowalska/Jan Kowalski

Guten Tag, ich möchte mit Frau Kowalska/Herrn Kowalski sprechen [Guten Tag, is myšte mit Fraŭ Kowalska/Hern Kowalski szpresien] – Dzień dobry, chciałbym rozmawiać z panią Kowalską/panem Kowalskim

Guten Tag, am Apparat [Guten Tag, am Aparat] – Dzień dobry, przy telefonie
Spreche ich mit Frau Kowalska/Herrn Kowalski? [Szpresie is mit Fraŭ Kowalska/Hern Kowalski?] – Czy rozmawiam z panią Kowalską/panem Kowalskim?

Könnte ich bitte mit Frau Kowalska/Herrn Kowalski sprechen? [Kynte is byte mit Fraŭ Kowalska/Hern Kowalski szpresien?] – Czy mógłbym rozmawiać z panią Kowalską/panem Kowalskim?

Ja, das bin ich [Ja, das bin is] – Tak, to ja

Am Apparat [Am Aparat] – Przy telefonie

b) Trudności w rozmowie:

Entschuldigung, mit wem spreche ich? [Entszuldigung, mit wejm szpresie is?] – Przepraszam, z kim rozmawiam?

Entschuldigung, ich verstehe nicht [Entszuldigung, is ferszteje ništ] – Przepraszam, nie rozumiem

Können Sie bitte wiederholen? [Kynen Zi byte widaholen?] – Czy może Pan(i) powtórzyć?

Können Sie bitte etwas lauter sprechen? [Kynen Zi byte etfas laŭta szpresien?] – Czy może Pan(i) mówić nieco głośniej?

Sprechen Sie bitte langsamer [Szpresien Zi byte langzama] – Proszę mówić wolniej

c) Na zakończenie rozmowy:

Ich wünsche Ihnen noch einen schönen Tag!/Einen schönen Tag noch! [Is wysze lnen noch ajnen szynen Tag!/Ajnen szynen Tag noch!] – Życzę pani miłego dnia!/ Miłego dnia!

Danke, gleichfalls [Danke, glajśfals] – Dziękuję, wzajemnie

Auf Wiederhören! [Aŭf widahyren!] – Do usłyszenia!

II. O MNIE I MOIM DNIU CODZIENNYM

Nauč się pytać oraz przygotuj własne odpowiedzi, dzięki którym będziesz w stanie zapoznać się z drugą osobą i poprowadzić krótką, codzienną rozmowę – nie tylko telefoniczną. Poniżej znajdziesz przykładowe zdania. W Samouczku poszukaj słówek, dzięki którym będziesz w stanie zbudować szerszą, dopasowaną do siebie odpowiedź.

PRZYDATNE LEKCJE DO POWTÓRKI: ERSTE KONTAKTE (lekcja nr 1), FAMILIE (lekcja nr 2), MEIN HOBBY (lekcja nr 3)

Wie heißen Sie? [Wi hajsen Zi?] – Jak się pani nazywa?

Ich heiße ... [Is hajse...] – Nazywam się ...

Stellen Sie sich bitte vor [Sztelen Zi ziś byte for] – Proszę się przedstawić/powiedzieć coś o sobie

Wo wohnen Sie? [Wo wonen Zi?] – Gdzie pani mieszka?

Ich wohne in ... [Is wone in ...] – Mieszkam w ...

Wie alt sind Sie? [Wi alt Zynd Zi?] – Ile ma pani lat?

Ich bin ... Jahre alt [Is bin ... Jare alt] – Mam .... lat

Haben sie eine Familie/Kinder? [Haben Zi ajne Familje/Kinda?] – Czy ma pani rodzinę/dzieci?

Ja, ich habe eine Familie/Kinder [Ja, is habe ajne Familje/Kinda] – Tak, mam rodzinę/dzieci

Nein, ich bin allein [Najn, is bin alajn] – Nie, jestem samotna/y

Was machen Sie gerne? [Was machen Zi gerne?] – Co lubi pan/i robić?

Ich ... gerne [Ís ... gerne] – Ja chętnie ....

Haben Sie Hobbys? [Haben Zi Hobys?] – Ma pan/i hobby?

Ja, mein Hobby ist ... [Ja, majn Hoby yst ...] – Tak, moim hobby jest ...

Haben Sie einen Führerschein? Fahren Sie Auto? [Haben Zi ajnen Fyraszajn? Faren Zi Ałto?] – Czy ma pan/i prawo jazdy? Jeździ pan/i autem?

Ja/Nein [Ja/Najn] – Tak/Nie

Ich fahre Auto nur in kleinen Ortschaften [Ís fare Ałto nuła in klajnen Ortszaften] – Jeżdżę autem tylko w małych miejscowościach

Ich fahre Auto nur in Polen [Ís fare Ałto nuła in Polen] – Jeżdżę autem tylko w Polsce

Was machen Sie heute? [Was machen Zi hojte?] – Co pan/i dzisiaj robi?

Ich koche heute [Ís koche hojte] – Dzisiaj gotuję

Wie ist das Wetter heute (bei Ihnen)? [Wi yst das Weta hojte (baj lnen)?] – Jaka dziś pogoda (u pani/pana)?

Das Wetter ist gut/schlecht heute [Das Weta yst gut/szleść hojte] – Pogoda jest dzisiaj dobra/zła

III. MOJE DOŚWIADCZENIE, MOJA PRACA

Ponieważ rozmowa telefoniczna, do której się przygotowujesz, związana jest z pracą opiekuna seniorów w Niemczech, warto zastanowić się, w jaki sposób możesz opowiedzieć o swoich dotychczasowych doświadczeniach w tej dziedzinie. To bardzo indywidualny temat, więc zastanów się, jakich słów potrzebujesz, by opowiedzieć o swojej własnej pracy. Poniżej znajdziesz najbardziej typowe pytania, jakie może zadać Ci rozmówca. Przeglądnij Samouczek i znajdź niezbędne do zbudowania odpowiedzi słowa.

PRZYDATNE LEKCJE DO POWTÓRKI: DIE SENIORENBETREUUNG (lekcja nr 4); EINS, ZWEI, DREI (lekcja nr 7)

Haben Sie in Deutschland gearbeitet? [Haben Zi in Dojczland gearbajtet?] – Czy pracował/a pan/i w Niemczech?

Waren Sie schon in Deutschland? [Waren Zi szon in Dojczland?] – Czy był/a już pan/i w Niemczech?

Nein, noch nicht [Najn, noch niść] – Nie, jeszcze nie

Ja [Ja] – Tak (warto doprecyzować, jak długo)

Welche Erfahrung haben Sie als Betreuer/in? [Welsie Erfahrung haben Zi als Betroja/ Betrojerin?] – Jakie ma pan/i doświadczenie jako opiekun/ka?

Wo haben Sie als Betreuer/in gearbeitet? [Wo haben Zi als Betrojer/in gearbajtet?] – Gdzie pan/i pracował/a jako opiekun/ka?

Możesz opowiedzieć, w jakich pracowałeś/aś krajach, jak długo, nad kim przebiegała opieka. Używaj jak najprostszych słów, buduj jak najprostsze zdania.

Wie viele Patienten hatten Sie in Deutschland? [Wi file Pacjente hatten Zi in Dojczland?] – Ilu miał/a pan/i pacjentów w Niemczech?

Wie helfen Sie den Patienten? [Wi helfen Zi den Pacjente?] – Jak pomaga pani pacjentom?

Wie lange wollen Sie in Deutschland arbeiten? [Wi lange wolen Zi in Dojczland arbajten?] – Jak długo może pani pracować w Niemczech?

To już wszystko, co dla Ciebie przygotowaliśmy – reszta jest w Twoich rękach!

Materiały są do Twojej dyspozycji – korzystaj z nich jak najczęściej, także podczas pracy w Niemczech. Powtarzaj do skutku, czytaj na głos, kreśl, rysuj, odgrywaj scenki, a potem weryfikuj wiedzę prosząc bliskich o przepytywanie ze słówek czy wypisując słówka na czas – każda metoda jest dobra. Staraj się wykorzystywać nabytą wiedzę w praktyce, wdróż niemiecki w swoje codzienne życie!

My gratulujemy Ci już teraz, bo wierzymy w Twój sukces.

**Jeśli opanowałeś już w j. niemieckim proste wyrażenia, podstawowe słowa dotyczące dnia codziennego, skontaktuj się z naszym Działem Rekrutacji:
tel.: 0048 12 341 15 15**

Pamiętaj! Nie musisz czekać, aż nauczysz się całego materiału z Samouczka, aby zacząć pracę :)

Konsultanci odpowiedzą na Twoje pytania dotyczące pracy Opiekuna osób starszych w Niemczech i pomogą ocenić, czy Twój poziom języka pozwala na podjęcie pracy w Niemczech.

Pod adresem **www.aterima-med.pl** znajdziesz m.in.:

- » **informację, w których miastach mamy swoje biura** - sprawdź, gdzie możesz się z nami spotkać,
- » **bezpłatny internetowy kurs języka niemieckiego dla początkujących** z opiekunką Teresą, który możesz znaleźć na www.aterima-med.pl/niemiecki-dla-poczatkujacych,
- » **rozgrzewka językowa dla naszych nowych pracowników** – czyli 5 godzin indywidualnych zajęć niemieckiego przez Internet lub przez telefon z lektorem, jeszcze przed wyjazdem do Niemiec,
- » **dyżury telefoniczne lektora języka niemieckiego**, które odbywają się dwa razy w tygodniu i są dostępne dla wszystkich naszych pracowników,
- » **materiały edukacyjne na platformie Akademii Opiekunów** – znajdziesz tam m.in. lekcje, ćwiczenia i filmy gramatyczne, które dokładnie wyjaśniają trudniejsze zagadnienia.

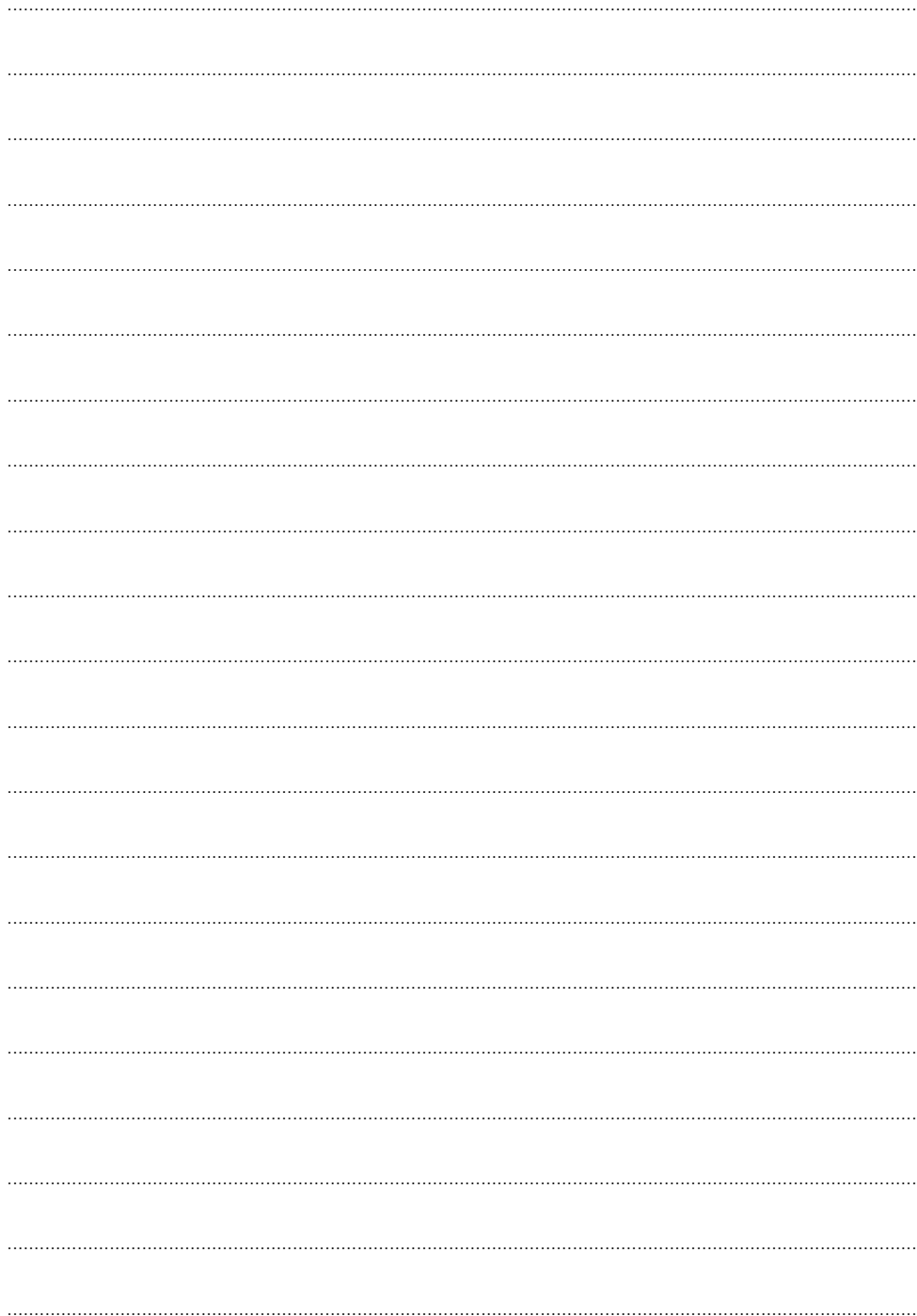
**Akademia
Opiekunów**

Wolisz naukę z lektorem? Nie ma problemu! Nasz partner – **Akademia Opiekunów** – organizuje stacjonarne kursy języka niemieckiego oraz kursy z lektorem przez telefon lub internet (np. przez komunikator Skype). Po zakończonym kursie zwrócimy Ci jego koszty. Dla grupy minimum 10-osobowej zorganizujemy kurs całkowicie za darmo! Więcej informacji:

tel. +48 12 347 64 64

e-mail: kursy@akademiaopiekunow.pl

SPIS TREŚCI

ERSTE KONTAKTE – PIERWSZE KONTAKTY	2
FAMILIE – RODZINA	5
MEIN HOBBY – MOJE HOBBY	7
DIE SENIORENBETREUUNG – OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI	9
ESSEN – JEDZENIE	11
EINKÄUFE – ZAKUPY	14
EINS, ZWEI, DREI... – JEDEN, DWA, TRZY...	19
ORDNUNG MACHEN – SPRZĄTANIE	20
WIE SPÄT IST ES? – KTÓRA JEST GODZINA?	22
NOTRUF! – WZYWANIE POMOCY	26
WETTER UND KLEIDUNG – POGODA I UBRANIE	29
ROZMOWA W SPRAWIE PRACY	31
NOTATKI	37

W swoich rękach trzymasz Samouczek: Niemiecki dla opiekunów osób starszych. Co to takiego?

Najkrócej mówiąc, są to podstawy językowe, które warto znać wyjeżdżając do Niemiec. Znajdziesz w nim słówka, zwroty i informacje, które przydadzą Ci się w pracy, a także zwiększą jej komfort. Pamiętaj – im lepiej nauczysz się mówić po niemiecku, tym pewniej i bezpieczniej poczujesz się w swoim nowym miejscu pracy.

Owocnej i przyjemnej nauki życzy
zespół ATERIMA MED

Biura Rekrutacyjne

Mobilne Punkty Rekrutacyjne

Miejsca Spotkań Rekrutacyjnych

Jeśli nie możesz spotkać się z nami osobiście, zapraszamy także do wygodnej rekrutacji przez Internet.

ATERIMA MED
ul. Puszkarska 7f
30-644 Kraków
www.aterima-med.pl
tel. +48 12 341 15 15

www.facebook.com/ATERIMA.MED